

Date: _____

Ex 13(5)

Sr. No. _____

1.

ਮਾਛਿਰ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦਾ ਮਾਪ $4\text{cm} \times 2.5\text{cm} \times 1.5\text{cm}$
 ਮਾਛੀਆਂ 12 ਡੱਬੀਆਂ ਦੇ ਪੈਕਟ ਦਾ ਮਾਇਨਾ ਧਰਾ

ਸਮੱਸ਼ਮਾਛਿਰ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (l) = 4cm " " " " ਚੌੜਾਈ (b) = 2.5cm " " " " ਉਚਾਈ (h) = 1.5cm 1. ਮਾਛਿਰ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦਾ ਮਾਇਨਾ = $l \times b \times h$

$$= \frac{4 \times 2.5 \times 1.5}{10 \quad 10}$$

$$= 15\text{cm}^3$$

12 ਮਾਛਿਰ ਦੀ ਡੱਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਇਨਾ = 12×15

$$= 180\text{cm}^3$$

2.

ਇਕ ਘਣਾਕਾਰ ਧਾਤ ਦੀ ਟੈਂਕੀ 6 ਮੀ ਲੰਬੀ, 5 ਮੀ
 ਚੌੜੀ ਅਤੇ 4.5 ਮੀ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ
 ਧਾਤੀ ਨਾ ਭਰੇਗਾ?

ਸਮੱਸ਼

ਘਣਾਕਾਰ ਟੈਂਕੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (l) = 6 ਮੀ

" " " ਚੌੜਾਈ (b) = 5 ਮੀ

" " " ਉੱਚਾਈ (h) = 4.5 ਮੀ

ਟੈਂਕੀ ਵਿੱਚ ਧਾਤੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ = ਘਣਾਕਾਰ ਦਾ ਮਾਇਨਾ

$$= l \times b \times h$$

$$= 6 \times 5 \times 4.5\text{m}^3$$

$$= 30 \times \frac{45}{10} = 135\text{m}^3$$

$$1\text{m}^3 = 1000\text{l}$$

$$135\text{m}^3 = 135 \times 1000 = 135000\text{l}$$

Signature _____

3. ਇੱਕ ਘਰਾਬਰਾ ਘਰ 10 ਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਅਤੇ 8 ਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਭੁੱਲਾ ਘਰਾਬਰਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 380 ਘਣ ਮੀਟਰ ਭੁੱਲਾ ਜਾ ਸਕੇ?

801

ਘਰਾਬਰਾ ਘਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (l) = 10 ਮੀ
 " " " ਚੌੜਾਈ (b) = 8 ਮੀ
 " " " ਭੁੱਲਾਈ (h) = ?
 " " " ਘਰਾਬਰਾ = 380 m³

$$l \times b \times h = 380 \text{ m}^3$$

$$10 \times 8 \times h = 380 \text{ m}^3$$

$$h = \frac{38}{8} \text{ m} = 4.75 \text{ m} \underline{\underline{\text{Ans}}}$$

4. 8 ਮੀਟਰ ਲੰਬਾ, 6 ਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਅਤੇ 3 ਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਘਰਾਬਰਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਪੁੱਟੇ ਵਾਲੀ 7 ਤੋਂ 30 ਪੌੜੀਆਂ ਤੀਕ ਇਸ ਘਰਾਬਰੇ ਪੜਾ ਰੇ।

801

ਘਰਾਬਰਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (l) = 8 ਮੀਟਰ
 " " " " " ਚੌੜਾਈ (b) = 6 ਮੀਟਰ
 " " " " " ਉੱਪਰਾਈ (h) = 3 ਮੀਟਰ
 ਘਰਾਬਰਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਘਰਾਬਰਾ = $l \times b \times h$

$$= 8 \times 6 \times 3 = 144 \text{ m}^3$$

1 m³ ਤੇ ਇਸ ਪੁੱਟੇ ਦੀ ਕੀਮਤ = ₹ 30

$$144 \text{ m}^3 \text{ " " " " } = 30 \times 144$$

$$= ₹ 4320 \underline{\underline{\text{Ans}}}$$

5. ਇਹ ਪਾਚ ਦੁਆਰਾ ਟੈਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 50,000 ਲਿਟਰ ਪਾਚੀ
ਜੇਕਰ ਟੈਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ 2.5 ਮੀਟਰ ਅਤੇ
3 ਚੀੜਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਸੋਲ

ਟੈਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (l) = 2.5 ਮੀਟਰ

" " ਚੌੜਾਈ (b) = ?

" " ਉਚਾਈ (h) = 10 ਮੀਟਰ

ਟੈਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ = ਟੈਰੀ ਦਾ ਆਇਤਨ = ਪਾਚ ਦਾ ਮਾਤਰਾ

$$50,000 \text{ l} = l \times b \times h$$

$$50,000 \times \frac{1}{1000} \text{ m}^3 = 2.5 \times b \times 10 \text{ m}$$

$$\frac{50}{10} = \frac{25}{10} \times b \times 10$$

$$2 = b \Rightarrow \text{ਟੈਰੀ ਦੀ ਚੌੜਾਈ} = 2 \text{ m}$$

6.

ਜੇਕਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 4000 ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੇ ਪਿੰਡ
ਦਿਸ਼ਾਵਰਤੀ 150 ਲਿਟਰ ਪਾਚੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 20
15 ਮੀਟਰ x 6 ਮੀਟਰ ਮਾਪ ਦੀ ਟੈਰੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ
ਵਿੱਚ ਪਾਚੀ ਕਿੰਨੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸੋਲ

ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ = 4000

1 ਦਿਸ਼ਾਵਰਤੀ ਦੀ ਪਾਚੀ ਦੀ ਲੋੜ = 150 ਲਿਟਰ

$$4,000 \text{ " " " " " " } = \frac{4000 \times 150}{1000} \text{ m}^3$$

$$600 \text{ m}^3$$

ਪਿੰਡ ਦੀ ਟੈਰੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ = 2 ਮੀਟਰ

" " " " ਚੌੜਾਈ = 15 ਮੀਟਰ

" " " " ਉਚਾਈ = 6 ਮੀਟਰ

8 12 cm ਤੇਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਇਕ ਠੋਸ ਘਟ ਨੂੰ ਚਗੇਬਰ ਮਾਇਨਾ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਪਤਲੀ। ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਪਤਲੀ ਮਨੁੱਖ ਪਤਲੀ ਹੈ।

Solⁿ

ਘਟ ਦੇ ਮਨੁੱਖ

12 cm ਤੇਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਇਕ ਠੋਸ ਘਟ ਨੂੰ 8 ਚਗੇਬਰ ਮਾਇਨਾ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ 12 cm ਤੇਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਘਟ ਦੀ ਮਾਇਨਾ = $8 \times$ ਤੇ ਘਟ ਦੇ

$$6 \times 6 \times 6 = 8 \times (ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ)^3$$

$$6 \times 6 \times 6 = 8 \times (ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ)^3$$

$$6 \times 6 \times 6 = (ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ)^3$$

$$(6)^3 = (ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ)^3$$

$$ਤੇ ਘਟ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ = 6 \text{ cm}$$

$$\text{ਮਨੁੱਖ} = \frac{12 \text{ cm ਤੇਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਘਟ ਦੇ ਮਨੁੱਖ}}{6 \text{ cm " " " " " "}}$$

$$= \frac{4(12)^3}{4(6)^3} = \frac{2 \times 2}{6 \times 6}$$

$$= 4:1$$

9. 3 ਮੀ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ 40 ਮੀ ਚੌੜੀ ਦਿਖਾਈ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਹੋ ਕੇ ਮਜ਼੍ਹੇਰਾ ਵਿੱਚ ਡਿਗੇਗੀ। ਇਸ ਨਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼੍ਹੇਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਡਿੱਗੇਗਾ।

ਸੋਲੂ

ਸਹੀਰੀ ਡੂੰਘਾਈ (a) = 3 ਮੀ

ਚੌੜਾਈ (b) = 40 ਮੀ

ਸਹੀ ਵਿੱਚ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਮਜ਼੍ਹੇਰਾ ਵਿੱਚ ਡਿਗੇਗੀ।

ਦਿੱਤੇ ਚ ਮਤਲਬ ਕਰੀ ਹੈ ਸਹੀਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ = 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
= 2000 ਮੀਟਰ

1 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼੍ਹੇਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਡਿੱਗੇਗਾ = ਆਇਕਣ

$$= 2000 \times 3 \times 40$$

$$= 24,0000 \text{ m}^3$$

60 ਨਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼੍ਹੇਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ = 24,0000

$$1 \quad \text{''} \quad \text{''} \quad \text{''} \quad \text{''} \quad \text{''} = \frac{24,0000 \times 60}{60}$$

$$= 4000 \text{ m}^3 \text{ Ans}$$